

PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

lipanj 2024.

1. UVOD

1.1. Cilj i opseg Pravila

Ovim dokumentom Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (dalje: **Društvo**) uspostavlja opća Pravila korporativnog upravljanja (dalje: **Pravila**) te ih postavlja kao standard u situacijama u kojima AZ obvezni i dobrovoljni mirovinski fondovi pod upravljanjem Društva (dalje: **AZ Fond** ili **AZ Fondovi**) ulažu u vlasničke vrijednosne papire dioničkih društava čiji su papiri uvršteni na uređeno tržište (dalje: **izdavatelj**). Ova Pravila utvrđuju očekivanja koja AZ Fondovi kao investitor imaju od izdavatelja te načelno utvrđuju način na koji će glasovati na glavnim skupštinama izdavatelja, ovisno od slučaja do slučaja.

AZ Fondovi prihvaćaju najbolju praksu korporativnog upravljanja primjerice Načela OECD-a o korporativnom upravljanju i Smjernice korporativnog upravljanja od Allianz Global Investors.

AZ Fondovi se prilikom sudjelovanja u korporativnom upravljanju u izdavatelju rukovode najboljim dugoročnim interesima članova AZ obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova te ostvarenjem strategije i investicijskih ciljeva AZ Fondova.

AZ Fondovi jedni su od najvećih mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj i institucionalni ulagatelj, što podrazumijeva značajnu vlasničku odgovornost i aktivno sudjelovanje u korporativnom upravljanju izdavateljem. AZ Fondovi su u pravilu dugoročni ulagatelj s diversificiranim portfeljem i manjinskim vlasničkim pozicijama u izdavateljima. Stoga AZ Fondovi nastoje zaštititi ulaganja uspostavom zdravih i održivih standarda korporativnog upravljanja i prakse, što u konačnici umanjuje rizik i pospješuje povrat na ulaganja. AZ Fondovi očekuju od ostalih ulagatelja u izdavatelju da uvažavaju ova Pravila kao najbolje prakse i standarde korporativnog upravljanja prilikom glasovanja na glavnim skupštinama izdavatelja, čime se uspostavlja standard industrije te štiti integritet tržišta i interese svih ulagatelja.

Iako su AZ Fondovi u pravilu dugoročni ulagatelj s diversificiranim portfeljem i manjinskim vlasničkim pozicijama u izdavateljima, postoje slučajevi u kojima AZ Fondovi imaju većinski udio u pojedinom izdavatelju odnosno udio preko 50% u temeljnom kapitalu pojedinog izdavatelja i/ili sklopljeno strateško partnerstvo ili ugovor o suradnji s drugim dioničarem, a čime je omogućen povećan sustav kontrole nad takvim izdavateljem. U takvim slučajevima AZ Fondovi će osim odredbi ovih Pravila, primjenjivati i praksu korporativnog upravljanja koja će omogućiti ostvarivanje dodatnog sustava kontrole nad takvim izdavateljem što uključuje sljedeće:

- na godišnjoj razini pripremu kalendara sastanaka s izdavateljem. Takvi sastanci održavat će se najmanje dva puta godišnje nakon objave godišnjih financijskih izvještaja i financijskih izvještaja za 9. mjeseci, te po potrebi i češće. Tema navedenih sastanaka će, u slučaju da je navedeno primjenjivo, biti usporedba budžetiranih i ostvarenih financijskih rezultata te praćenje provođenja planiranog investicijskog ciklusa. Također će na sastancima biti raspravljene aktivnosti koje su poduzete u skladu s poslovnim planom te provjera podataka o uspješnosti provedenog ulaganja u odnosu na poslovni plan. O održanim sastancima vodit će se zapisnici koji će biti dostupni isključivo radnicima unutar Društva koji su zaduženi za praćenje predmetnog ulaganja. Za praćenje predmetnog ulaganja bit će zadužen član Uprave koji nije nadležan za Odjel Front office-a i Odjel analize te radnik iz Odjela Middle office i upravljanja rizicima;

- sažetak sastanka s izdavateljem bit će raspravljen unutar Društva isključivo između radnika koji su zaduženi za praćenje predmetnog ulaganja i to o temama sastanka raspravljenih s izdavateljem kao i o ostvarenju predviđene izlazne strategije, pripremnim radnjama za provođenje predviđene izlazne strategije te potencijalnim problemima kod provođenja predviđene izlazne strategije. U slučaju strateškog partnerstva i postojanja ugovora o suradnji i/ili drugih sličnih ugovora Društvo će na godišnjoj razini provesti kontrolu provođenja takvog ugovora.

Osim opisanih mehanizama praćenja kojima se osigurava upravljanje i kontinuirano i ad hoc praćenje ulaganja, primjenjivat će se i drugi mehanizmi koji su opisani preostalim internim aktima Društva. Radi izbjegavanja nesporazuma, prilikom opisanog praćenja i postupanja s izdavateljima koji može rezultirati dolaskom u posjed povlaštenih informacija, Društvo će i nadalje osigurati mehanizme kojima se osigurava sustav koji sprječava zlouporabu povlaštenih informacija na način da se u takvoj situaciji predmetni financijski instrument uvrsti na stop listu sukladno odredbama Pravilnika o standardima usklađenja tržišta kapitala i/ili na način da relevantne osobe Društva koje donose odluke o stjecanju ili otpuštanju financijskih instrumenata kao ni bilo koja druga osoba koja je mogla utjecati na takvu odluku nisu posjedovale povlaštene informacije.

Ova Pravila ne obuhvaćaju sve aspekte korporativnog upravljanja, već one glavne koji se najčešće pojavljuju.

1.2. Pridržavanje pravila uređenog tržišta

AZ Fondovi očekuju od izdavatelja da se pridržava svih zahtjeva svakodobno važećih pravila uređenog tržišta na kojem su uvršteni vlasnički vrijednosni papiri izdavatelja, a osobito pravila o transparentnosti, obvezama objave, ostvarivanja informacijske ravnoteže između svih sudionika tržišta te ostalih kojima se štiti cjelovitost i integritet tržišta.

2. OPĆA NAČELA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

AZ Fondovi posebno važnima cijene sljedeća područja vlasničke aktivnosti:

- odgovornost korporativnih struktura izdavatelja,
- načelo jednakog položaja dioničara,
- dobro funkcioniranje te integritet financijskih tržišta, te
- društvene učinke i učinke na zaštitu okoliša.

Ovim Pravilima nastoji se osigurati razvidno poslovanje, definiranje detaljnih postupaka rada, izbjegavanje sukoba interesa relevantnih osoba Društva te uspostavljanje učinkovitog sustava odgovornosti. Ciljevi ovih Pravila postižu se prije svega odgovornim ponašanjem ključnih osoba unutar Društva i izdavatelja.

Alati i mjere korporativnog upravljanja

S ciljem unaprjeđenja tehnika korporativnog upravljanja te uspostave učinkovitog sustava korporativnog upravljanja, AZ Fondovi se služe sljedećim mjerama i alatima korporativnog upravljanja:

- uspostava načela i očekivanja;
- aktivno sudjelovanje i glasovanje;
- interakcija s izdavateljem;
- postavljanje standarda izdavatelju;
- prijedlozi dioničara (prijedlozi AZ Fondova izdavatelju);
- javno objavljivanje stavova AZ Fondova o izdavatelju, s ciljem uspostave standarda i načela.

3. SMJERNICE KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

3.1. NADZORNI ODBOR IZDAVATELJA

AZ Fondovi posebno važnom drže odgovornost nadzornog odbora i uprave u upravljanju izdavateljem. Stoga se AZ Fondovi neće uplitati u dnevno poslovanje (mikro-menadžiranje) izdavateljem, međutim očekuju punu odgovornost nadzornog odbora i uprave izdavatelja u provođenju strategije i poslovanja izdavatelja. Stoga Društvo očekuje da su: (i) nadzorni odbor i uprava Izdavatelja svjesni svoje uloge i odgovornosti, (ii) da nadzorni odbor i uprava izdavatelja kvalitetno ispunjavaju svoje obveze, (iii) da dioničari slobodno mogu sudjelovati u izboru i imenovanju članova nadzornog odbora izdavatelja, (iv) da nadzorni odbor i uprava izdavatelja razvidno priopćavaju svoje strategije, postupke i rezultate, (v) da nadzorni odbor i uprava izdavatelja svjesno preuzimaju odgovornost za ishode i rezultate poslovanja. U razmatranju naprijed navedenog, AZ Fondovi se neće uplitati u detalje, usmjeravat će se na ishode za dioničare, podržavat će nadzorni odbor i upravu izdavatelja i njihovu nezavisnost i samostalnost, te će pozivati i ostale dioničare na dioničarski aktivizam u slučajevima kada to drži potrebnim.

AZ Fondovi očekuju od članova nadzornog odbora izdavatelja da: (i) djeluju kao predstavnici vlasnika, i to svih dioničara društva bez ikakve diskriminacije, (ii) nadziru upravu u provedbi strategije izdavatelja, (iii) odobravaju krovne strateške odluke u interesu dioničara i izdavatelja, a da pritom operativno ne vode poslovanje izdavatelja, (iv) uspostave sustav korporativnog upravljanja u izdavatelju koji umanjuje troškove upravljanja, (v) osiguraju davanje primjerenih i istinitih informacija tržištu i dioničarima izdavatelja, (vi) ne podliježu neprimjerenom utjecaju glede načina na koji obavljaju svoju funkciju člana nadzornog odbora izdavatelja, (vii) mogu posvetiti dovoljno vremena ispunjavanju obveza iz svoje nadležnosti.

Kada Društvo predlaže ili imenuje člana nadzornog odbora u izdavatelja u kojeg je uložilo imovinu AZ Fondova, mora predložiti člana koji ima odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo.

3.1.1. Stručnost i primjerenost članova nadzornog odbora

Kada Društvo predlaže ili imenuje člana nadzornog odbora u izdavatelja u kojeg je uložilo imovinu AZ Fondova, mora predložiti člana koji ima odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo.

AZ Fondovi očekuju da članovi nadzornog odbora izdavatelja raspolažu adekvatnom razinom stručnosti i primjerenosti za obavljanje funkcije članova nadzornog odbora. Navedeno uključuje poznavanje industrije, adekvatna financijska znanja, pripadajuće kompetencije i vještine te primjereno iskustvo i dobar ugled.

AZ Fondovi očekuju da članovi nadzornog odbora izdavatelja zajedno imaju stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebno za nezavisno i samostalno nadziranje poslova izdavatelja. Naprijed navedeno treba osigurati da članovi nadzornog odbora svoje dužnosti obavljaju odgovorno i učinkovito.

3.1.2. Raznolikost članova nadzornog odbora

Pored zahtjeva nezavisnosti, stručnosti i primjerenosti, AZ Fondovi posebno važnima drže i raznolikost članova nadzornog odbora. Stoga AZ Fondovi posebno podržavaju raznolikost u naobrazbi, godinama, spolu i sl. U tom smislu AZ fondovi posebno će se zalagati za ostvarenje raznolikosti članova nadzornog odbora izdavatelja.

3.1.3. Broj članova nadzornog odbora

AZ Fondovi podržavaju broj članova nadzornog odbora izdavatelja koji će na najbolji način osigurati učinkovit i odgovoran rad. AZ Fondovi drže da je to, ovisno o veličini i kompleksnosti izdavatelja te jurisdikciji u kojoj posluje, u pravilu, pet ili sedam ili devet članova nadzornog odbora. Broj članova mora biti neparan.

3.1.4. Ravnopravnost članova nadzornog odbora (*classified boards*)

AZ Fondovi ne podržavaju postupanje koje ne osigurava ravnopravnost i jednakost svih članova nadzornog odbora.

3.1.5. Starost članova nadzornog odbora i ponovno imenovanje

AZ Fondovi ne podržavaju postavljanje bilo kakvih ograničenja s obzirom na dob i ponovno imenovanje članova nadzornog odbora.

3.1.6. Izbor i imenovanje članova nadzornog odbora izdavatelja

AZ Fondovi očekuju da se glavna skupština izdavatelja cjelovito i blagovremeno izvijesti o isteku mandata članovima nadzornog odbora kako bi dioničari mogli ocijeniti njihov doprinos u radu i dodanu vrijednost za izdavatelja.

Očekuje se od izdavatelja da u godišnjem izvješću daje pripadajuće informacije o članovima nadzornog odbora, njihovim životopisima, stručnim kvalifikacijama i kompetencijama, profesionalnom iskustvu, članstvu u drugim nadzornim odborima, postotku nazočnosti na sjednicama nadzornog odbora izdavatelja te neovisnosti.

Popis kandidata za članstvo u nadzornom odboru izdavatelja dostavlja se glavnoj skupštini čim prije i obuhvaća informacije koje odražavaju sve naprijed navedene odredbe ovog Pravilnika. AZ Fondovi smatraju uputnim da dioničari predlažu kandidate za članove nadzornog odbora.

AZ Fondovi smatraju kako je jedno od osnovnih prava dioničara izbor članova nadzornog odbora izdavatelja. Stoga drži uputnim da se odluke o istome u pravilu donose običnom većinom danih glasova dioničara.

3.1.7. Trajanje mandata članova nadzornog odbora izdavatelja

AZ Fondovi očekuju da mandat članova nadzornog odbora u pravilu traje najmanje dvije, a najviše četiri godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja.

3.1.8. Sudjelovanje na sjednicama nadzornog odbora i ostalih odbora izdavatelja

AZ Fondovi očekuju da će članovi nadzornog odbora i ostalih odbora izdavatelja mogu posvetiti dovoljno vremena ispunjavanju obveza iz svoje nadležnosti. Stoga se očekuje da sudjeluju na najmanje 75% svih sjednica nadzornog odbora i ostalih odbora izdavatelja u koje su imenovani. Podaci o sudjelovanju trebaju biti dostupni dioničarima.

3.1.9. Članstvo u više nadzornih odbora

AZ Fondovi smatraju važnim mogućnost da članovi nadzornog odbora mogu posvetiti dovoljno vremena ispunjavanju obveza iz svoje nadležnosti. Stoga u pravilu neće podržati izbor i imenovanje za člana nadzornog odbora osobe koja je članom šest ili više nadzornih odbora trgovačkih društava uvrštenih na uređeno tržište, odnosno tri ili više ako je ujedno i član uprave trgovačkog društva.

3.2. ODBORI IZDAVATELJA

AZ Fondovi smatraju uputnim osigurati da se uspostave sljedeći odbori nadzornog odbora izdavatelja: (i) revizijski odbor (ii) odbor za nagrađivanje (primitke) i, kada je to opravdano s obzirom na veličinu izdavatelja, (iii) odbor za imenovanja.

Odbori u pravilu trebaju imati najmanje tri člana od kojih dva valja imenovati iz redova članova nadzornog odbora izdavatelja.

3.3. ODGOVORNOST ZA ŠTETU

AZ Fondovi glasovat će protiv bilo kakve odluke kojom se ograničava ili ukida odgovornost za štetu članova nadzornog odbora i/ili uprave izdavatelja te drugih osoba iz čl. 273. i drugih Zakona o trgovačkim društvima odnosno sukladno važećem pravu jurisdikcije izdavatelja.

3.4. SUKOB INTERESA

AZ Fondovi očekuju od izdavatelja da uspostavi učinkovit sustav praćenja i sprječavanja sukoba interesa u izdavatelju, poglavito na razini upravljačkih struktura izdavatelja. AZ Fondovi očekuju da se rukovoditelji svih razina, što uključuje članove uprave i nadzornog odbora, izuzmu od sudjelovanja u donošenju odluka koje ih stvarno ili potencijalno mogu dovesti u sukob interesa s izdavateljem.

3.5. RAZRJEŠNICA ČLANOVIMA UPRAVE I NADZORNOG ODBORA

Prilikom odlučivanja o davanju razrješnice AZ Fondovi nastojat će osigurati sljedeće:

- odvojeno glasovanje svakom pojedinom članu uprave i/ili nadzornog odbora;
- glasovanje zasnovati na kriterijima sudjelovanja na sjednicama, učinku/ostvarenjima u vođenju izdavatelja, kompetencijama;
- glasovanje protiv davanja razrješnice cijeloj upravi i/ili nadzornom odboru u slučajevima u kojima se utvrdila prijevara, značajne netočnosti u predočenim financijskim izvješćima, iskazivanje/davanje krivih i/ili netočnih podataka, te u slučaju drugih nepravilnosti.

3.6. IMENOVANJE UPRAVE I PLANIRANJE SLJEDNIŠTVA

AZ Fondovi smatraju kako je jedna od osnovnih zadaća nadzornog odbora imenovanje i opoziv članova uprave izdavatelja. Stoga će u situacijama u kojima AZ Fondovi predlažu kandidata za člana nadzornog odbora, isti u pravilu zastupati stav da nadzorni odbor o imenovanju i opozivu članova uprave izdavatelja odlučuje većinom svih glasova članova nadzornog odbora.

AZ Fondovi očekuju od izdavatelja da planira politiku sljedništva za članove uprave kako bi se osigurao kontinuitet u radu.

3.7. RAVNOPRAVNOST DIONIČARA

AZ Fondovi posebno važnim drže načelo jednakog položaja dioničara te poštivanje načela jedna dionica jedan glas. Imajući u vidu posebno osjetljiv položaj i ranjivosti malih dioničara izdavatelja, AZ Fondovi će posebno voditi računa o tome da nadzorni odbor izdavatelja (i) djeluje u interesu svih dioničara izdavatelja, (ii) svojim odlukama na pravičan način postupa prema svim dioničarima izdavatelja, te (iii) poduzima radnje kako bi osigurao da svi dioničari imaju jednak položaj u izdavatelju.

AZ Fondovi ponajprije očekuju da nadzorni odbor i uprava izdavatelja postupaju transparentno, da pružaju točne, precizne i pravodobne informacije, da se pridržavaju postavljenih strategija te da ostvaruju zadovoljavajuće rezultate, pritom vodeći računa o interesima dioničara i načelu jednakog položaja svih dioničara.

AZ Fondovi očekuju od izdavatelja da: (i) objavljuje relevantne informacije i materijalne činjenice u isto vrijeme svim dioničarima, (ii) poštuje prava dioničara, (iii) osigura jednak položaj svih dioničara i pravo glasanja sukladno udjelu u izdavatelju, (iv) uprava izdavatelja ima dovoljno iskustva i stručnosti da ostvari održiv rast izdavatelja, (v) osmisli i uspostavi vlastiti sustav nadzora, upravljanja poslovnim procesima i poslovnim rizicima, (vi) osmisli i uspostavi odgovarajući sustav procjene uspješnosti ostvarivanja zadanih ciljeva i sustava nagrađivanja.

AZ Fondovi očekuju od ostalih dioničara izdavatelja da su aktivno uključeni u postupak izbora i imenovanja članova nadzornog odbora izdavatelja.

AZ Fondovi će kao aktivni ulagatelj nastojati glasovati na svim glavnim skupštinama izdavatelja te održavati redovite sastanke s menadžmentom izdavatelja kako bi ga, između ostalog, upoznali sa stavovima Društva vezanim uz korporativno upravljanje i očekivanjima od nadzornog odbora i uprave izdavatelja sadržanim u ovim Pravilima.

3.8. NAGRAĐIVANJE

Stav je AZ Fondova da samo motivirani i adekvatno plaćeni djelatnici i poslovodstvo mogu pridonijeti kontinuiranom održivom rastu tvrtke u kojoj posluju. Stoga će predstavnici AZ Fondova podržati sustave nagrađivanja koji će osigurati stabilan, kontinuiran i dugoročno održiv rast izdavatelja, ne umanjujući time interese dioničara izdavatelja.

AZ Fondovi očekuju da se nagrađivanje sastoji od kratkoročnih i dugoročnih elemenata.

AZ Fondovi drže kako se upravu izdavatelja treba ohrabrivati da određeni dio svojih primitaka ostvaruje u dionicama izdavatelja. U tom smislu, svaki takav oblik nagrađivanja treba biti dizajniran da uključuje prigodne odgode prodaje dionica izdavatelja od strane uprave. Shema primitka u obliku dionica treba biti jasna i transparentna te poznata dioničarima izdavatelja. Kako bi se spriječilo razvodnjavanje strukture dioničara izdavatelja, AZ Fondovi drže da bi svaki primitak djelatnika izdavatelja izdavanjem novih dionica, a koji premašuje 3% dionica izdavatelja, trebao odobrenje glavne skupštine.

Prilikom nagrađivanja članova uprave izdavatelja, valja voditi računa o sljedećem:

- ciljevi uprave trebaju biti povezani sa srednjoročnim i dugoročnim ciljevima izdavatelja;
- rezultate poslovanja Izdavatelja u pravilu ne treba mjeriti kroz samo jedan aspekt odnosno samo jednim ključnim pokazateljem;
- važan kriterij je i održivost poslovanja Izdavatelja te ostvarenje društvenih ciljeva, ciljeva zaštite okoliša i dobrog korporativnog upravljanja;
- preuzetim rizicima kako bi se izbjeglo nagrađivanje postupanja koje je rizično za izdavatelja i dioničare;
- rezultate valja mjeriti kroz dulje vremensko razdoblje (preporučljivo 3 godine) kako bi se doista utvrdila vrijednost koja je nastala za izdavatelja i dioničare.

AZ Fondovi drže kako bi o kriterijima nagrađivanja i njihovom ostvarenju valjalo izvijestiti dioničare izdavatelja.

Stav je AZ Fondova da se nagrađivanje članova nadzornog odbora izdavatelja ima uskladiti s dugoročnim interesima Izdavatelja i to na način koji ne dovodi u pitanje njihovu neovisnost od uprave i/ili većinskog dioničara te ne ohrabruje preuzimanje neumjerenih rizika, uključujući i prekomjerno preuzimanje ekoloških, socijalnih i upravljačkih rizika.

Nagrađivanje djelatnika, uprave i članova nadzornog odbora izdavatelja valjalo bi prethodno raspraviti unutar odbora za nagrađivanje te za potrebe nagrađivanja unutar izdavatelja usvojiti i objaviti politiku nagrađivanja.

AZ Fondovi zalažu se za transparentnost u nagrađivanju i određivanju primitaka na svim razinama u izdavatelju te temeljenju nagrađivanja na razvidnim i odredivim kriterijima.

AZ Fondovi ne podržavaju prekomjerne otpremnine i naknadne isplate bez prethodne suglasnosti dioničara. Otpremnina članovima uprave smatra se prekomjernom ukoliko iznosi više od jednogodišnjeg primanja (što uključuje sve oblike primanja), odnosno dvogodišnjeg primanja ukoliko se isti opozove unutar prve godine mandata, a da to nije rezultat skrivenog ponašanja člana uprave.

AZ Fondovi ne podržavaju sheme kupnje dionica izdavatelja od strane njegovih djelatnika uz neuobičajeno visok diskont niti ne podržavaju ugovaranje prava na kupnju dionica kada bi to rezultiralo razvodnjavanjem postojeće vlasničke strukture izdavatelja.

3.9. TRANSAKCIJE S POVEZANIM OSOBAMA

AZ Fondovi odlučno se protive postojanju bilo kakvog sukoba interesa te u ovim Pravilima iznose svoja očekivanja glede postupanja izdavatelja kako bi se spriječilo postojanje situacija sukoba interesa.

Izdavatelj mora u potpunosti ispunjavati obveze propisane Zakonom o trgovačkim društvima vezane uz poslove s povezanim osobama. Navedeno uključuje, ali se ne ograničava na prethodnu suglasnost nadzornog odbora izdavatelja za poslove s povezanim osobama kao i objavu transakcija s povezanim osobama.

AZ Fondovi u pravilu će prihvatiti transakcije izdavatelja s povezanim osobama samo ukoliko su one:

- podložne primjerenom nadzoru i redovitoj reviziji;
- jasno opravdane i korisne za izdavatelja;
- poduzete u okviru redovitog poslovanja;
- sklopljene pod tržišnim uvjetima;
- u skladu s najboljim praksama;
- u interesu svih dioničara izdavatelja.

3.10. ODOBRAVANJE DONACIJA I SPONZORSTAVA

AZ Fondovi drže kako izdavatelj ne bi trebao odobravati donacije i sponzorstva koja nisu u funkciji potpore humanitarnih projekata, kulturnih, edukativnih, znanstvenih i sportskih projekata te kada iste nisu u korist neprofitnih organizacija i/ili pojedinaca.

Očekuje se od izdavatelja da o donacijama i sponzorstvima redovito obavještava članove nadzornog odbora.

3.11. UNUTARNJA I VANJSKA REVIZIJA IZDAVATELJA

AZ Fondovi prepoznaju kritičnu važnost financijskog izvješćivanja te očekuje od izdavatelja da ima uspostavljen revizijski odbor koji se sastoji od članova nadzornog odbora i članova imenovanih od nadzornog odbora izdavatelja.

Očekuje se da revizijski odbor, između ostalog, prati učinkovitost sustava unutarnje kontrole, unutarnje revizije, te sustav upravljanja rizicima izdavatelja, te da održava sjednice s djelatnicima izdavatelja i vanjskim revizorima u pravilu bez nazočnosti uprave.

Pored zadaća i odgovornosti utvrđenih važećim Zakonom o reviziji odnosno sukladno važećem pravu jurisdikcije izdavatelja, AZ Fondovi drže da je jedna od glavnih zadaća revizijskog odbora izdavatelja osigurati neovisnost i objektivnost vanjskog revizora te primjerenu naknadu za njegov rad.

Kako bi se očuvali dugoročni interesi dioničara, AZ Fondovi očekuju da isti vanjski revizor ne pruža usluge izdavatelju dulje od 10 godina. Izdavatelj treba osigurati natječaj za izbor vanjskog revizora najmanje svakih pet godina, uz obveznu rotaciju vanjskog revizora nakon deset godina.

Imenovanje revizorskog društva u slučaju zakonske revizije subjekata od javnog interesa obavlja se u skladu s odredbama Zakona o reviziji i članka 16. Uredbe (EU) br. 537/2014.

3.12. UPRAVLJANJE RIZICIMA I INTERNA KONTROLA

AZ Fondovi smatraju kako su nadzorni odbori s visokim standardima korporativnog upravljanja bolje osposobljeni donositi razumne strateške odluke i nadzirati upravljanje rizicima izdavatelja te da je stoga odgovornost nadzornog odbora osigurati postojanje djelotvornog sustava upravljanja svim materijalnim rizicima izdavatelja, i to na način da se rizici identificiraju, mjere i da se njima proaktivno upravlja. S tim u vezi očekuje se da izdavatelj izradi dokumentirani plan upravljanja rizicima, koji osim rizika financijskog izvještavanja obuhvaća i financijske, operativne te reputacijske rizike, a čiju će učinkovitost i primjerenost nadzorni odbor preispitivati najmanje jednom godišnje.

3.13. PITANJA ODRŽIVOSTI

AZ Fondovi uobičajeno preispituju prijedloge dioničara u vezi s pitanjem održivosti. Stoga se posebna pažnja posvećuje okolnostima pojedinih ekoloških, socijalnih ili upravljačkih pitanja te mogu li ista imati izravne ili neizravne financijske učinke na izdavatelja.

AZ Fondovi u takvim slučajevima razmatraju sljedeće:

- ima li usvajanje prijedloga pozitivan ili negativan učinak na kratkoročnu ili dugoročnu vrijednost dionice Izdavatelja;
- je li izdavatelj već na neki način odgovorio na postavljeni zahtjev;
- što su druga trgovačka društva napravila u pogledu istog pitanja.

U okolnostima prepoznavanja značajnih ekoloških, socijalnih ili upravljačkih rizika, Društvo pristupa dijalogu s odabranim izdavateljima i postavlja prijedloge za poticanje transparentnosti.

Društvo se apsolutno protivi ulaganjima u izdavatelje zemalja povezanih s ozbiljnim kršenjima ljudskih prava, kompanije koje proizvode ili su povezane s kontroverznim oružjem, te isključuje ili ograničava ulaganja u izdavatelje s visokim ESG rizicima.

AZ Fondovi u pravilu podržavaju prijedloge koji doprinose pojačanoj razvidnosti budućnosti i strategije poslovanja izdavatelja koji su od materijalnog značaja za financijsko poslovanje izdavatelja.

3.14. STRUKTURA KAPITALA I POSLOVNE FINACIJE

3.14.1. Povećanje kapitala upisom redovnih dionica

AZ Fondovi načelno podržavaju povećanje kapitala izdavatelja koje za cilj ima stvaranje dugoročne vrijednosti za dioničare, a pritom vodeći računa o sprječavanju razvodnjavanja (dilucije) postojeće strukture dioničara.

U procesu dokapitalizacije izdavatelja AZ Fondovi zalagat će se za zaštitu manjinskih dioničara i zaštitu prava prvenstva pri upisu novih dionica postojećih dioničara.

3.14.2. Povećanje kapitala upisom povlaštenih dionica

AZ Fondovi u pravilu ne podržavaju izdavanje dionica koje dioničarima daju neka povlaštena prava te koja su u sukobu s načelom jedna dionica jedan glas. Stoga će podržati povećanje kapitala upisom

povlaštenih dionica samo ako su prava iz takvih dionica jasno definirana i razumna uvažavajući ukupnu strukturu kapitala izdavatelja te ranije izdane povlaštene dionice i učinak izdanja povlaštenih dionica na prava sadašnjih ili budućih dioničara izdavatelja koji imaju redovne dionice.

3.14.3. Zaduživanje izdavatelja

AZ Fondovi u pravilu podržavaju prijedloge koji osnažuju dugoročne izgled izdavatelja i ne uzrokuju prezaduženost izdavatelja. Međutim, AZ Fondovi su stava da se dioničare treba pitati za suglasnost u slučajevima značajnijeg zaduživanja Izdavatelja i podizanja limita za zaduženje. Isto tako, AZ fondovi očekuju da se dioničare pita za suglasnost u slučaju zaduživanja koje se može pretvoriti u vlasničke udjele (konvertibilnog zaduživanja).

3.14.4. Spajanje, pripajanje, preuzimanje, restrukturiranje, preoblikovanje, povlačenje s uvrštenja na uređeno tržište, poduzetnički ugovori, likvidacija

Spajanje, restrukturiranje ili podjela (razdvajanjem ili odvajanjem) može utjecati na kontrolu imovine izdavatelja. AZ Fondovi očekuju da se prilikom predlaganja ovih radnji, pritom navodeći dovoljno informacija kako bi se mogao ocijeniti navedeni pothvat, konzultiraju dioničari izdavatelja i odobre takvu aktivnost.

AZ fondovi će podržati spajanje ili restrukturiranje kada takva transakcija stvara fer vrijednost i dioničari ne mogu drugim sredstvima ostvariti veću vrijednost, te ako se pritom ne dovodi dioničare u neravnotežan položaj i ne narušava struktura korporativnog upravljanja.

AZ Fondovi u pravilu ne podržavaju zaštitu izdavatelja od preuzimanja korištenjem protu-preuzimateljskih mjera kao što su mjere otrovne pilule te očekuje da se sve protu-preuzimateljske mjere daju dioničarima na prethodnu suglasnost.

AZ Fondovi u pravilu neće podržati preoblikovanje dioničkog društva u oblik trgovačkog društva koji ne podržava uvrštenje na uređeno tržište niti će podržati povlačenje dionica izdavatelja s uvrštenja na uređenom tržištu.

Prilikom donošenja odluka o sklapanju zajedničkih poslovnih pothvata (*joint venture*) ili poduzetničkih ugovora AZ Fondovi posebno će razmatrati sljedeće:

- postotak imovine/poslovanja kojim se doprinosi;
- postotak vlasništva;
- financijske i strateške benefite;
- strukturu upravljanja;
- sukob interesa;
- ostale alternative; i
- rizik ne-dovršetka.

Prilikom razmatranja likvidacije Izdavatelja, AZ Fondovi posebno će voditi računa o sljedećem:

- naporima Uprave da ostvari drugačije alternative;
- procijenjenoj vrijednosti imovine; i
- planu kompenzacije osoba koje provode likvidaciju.

3.14.5. Podjela dionica, stjecanje vlastitih dionica

AZ Fondovi će u pravilu podržavati podjelu dionica (*stock split*), poglavito ako im je cilj ispunjavanje uvjeta za uvrštenje ili zadržavanje uvrštenja na uređenom tržištu.

AZ Fondovi će u pravilu podržati stjecanje vlastitih dionica izdavatelja kada je isto u najboljem interesu dioničara.

3.14.6. Politika dividendi (upotreba dobiti)

AZ Fondovi smatraju kako se prijedlog isplate dividende treba unaprijed najaviti dioničarima izdavatelja i staviti na glasovanje.

3.14.7. Privatni plasman

AZ Fondovi će razmatrati na pojedinačnoj osnovi sve prijedloge za izdavanje novih dionica privatnim plasmanom, vodeći pritom posebno računa o sljedećem:

- razvodnjavanju vlasničkih pozicija postojećih dioničara izdavatelja;
- uvjetima izdanja (diskontu/premijama u kupovnoj cijeni za investitore i sl.);
- financijskim pitanjima (financijskom stanju Izdavatelja, potrebi za dodatnim kapitalom, namjeni za koju će se koristiti sredstva, učinke na cijenu kapitala i sl.);
- naporima uprave da istraži alternativna rješenja;

- pitanju kontrole (mogućim promjenama u nadzornom odboru, kontroli, dioničarskim sporazumima i sl.);
- sukobu interesa;
- reakciji tržišta.

3.15. GLASOVANJE O RAZLIČITIM KORPORATIVNIM PITANJIMA

3.15.1. Vezani prijedlozi (*bundled proposals*)

AZ fondovi podržavaju donošenje zasebnih odluka o svim pitanjima bitnim za poslovanje izdavatelja te u pravilu neće glasovati u korist vezanih prijedloga. Svi prijedlozi za glasovanje moraju biti jasni i nedvosmisleni.

3.15.2. Sazivanje glavne skupštine na zahtjev manjine

AZ Fondovi u pravilu podržavaju sazivanje glavne skupštine na zahtjev manjine.

3.16. IZVJEŠTAVANJE I TRANSPARENTNOST

AZ Fondovi drže da se izdavatelj treba pridržavati visokih standarda objave informacija i podataka te transparentnosti poslovanja. U tom smislu AZ Fondovi očekuju od izdavatelja:

- objavu kvartalnih izvještaja;
- pridržavanje konzistentnih međunarodno priznatih standarda financijskog izvještavanja;
- dostupnost financijskih informacija i informacija za investitore na hrvatskom jeziku, a kada je to moguće i na engleskom jeziku;
- osobnu dostupnost članova uprave izdavatelja investitorima;
- cjelovito prikazivanje svih političkih donacija;
- smjernice za čitanje financijskih izvještaja s pripadajućim pojašnjenjima predloženih odluka;
- objavu dokumenata na Internetu;
- obveznu nazočnost članova nadzornog odbora i uprave na sjednicama glavne skupštine;
- standardizirane obrasce za glasovanje;
- objavu politike sudjelovanja, izvješća o sudjelovanju i glasovanju sve sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima.